

การเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด

คำนำ

คู่มือเทคนิค “เทคนิคการหาหัวข้องานวิจัย” ฉบับนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทการจัดการความรู้ (Knowledge Management-KM) ของคณะนิติศาสตร์ ปีการศึกษา 2559 ในรูปแบบกิจกรรม “แบ่งปันความรู้สู่ห้อง” โดยวิธีการให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดทักษะประสบการณ์ของคณาจารย์รุ่นพี่จนกลายเป็นคู่มือสำหรับคณาจารย์รุ่นน้องเพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการขอทุนวิจัยซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการวิจัยเพื่อพัฒนางานด้านวิชาการและการขอตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุด

อย่างไรก็ตามคู่มือฉบับนี้จะไม่มีความสมบูรณ์แบบใดเลยหากคงอยู่ในคลังความรู้โดยปราศจากการนำมาใช้

KM TEAM ด้านการวิจัย

8 มีนาคม 2560

ทีมงานจัดการความรู้ (KM Team) “ด้านการวิจัย”

รศ. ดร.สุมาลี วงษ์วีทิต
หัวหน้า KM Team

รศ. จุฑามาศ นิศารัตน์
KM Team

รศ.ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณค์
KM Team

รศ. พิมพีใจ รื่นเรียง
KM Team

ผศ. ดร. วิถัญญา แสงสุข
KM Team

ผศ. ดร. พันธุ์เทพ วิทิตอนันต์
KM Team

ผศ. อภิชัย มานิตยกุล
KM Team

อาจารย์ภัทระ ลิ้มปิติระ
KM Team

อาจารย์รัฐศักดิ์ พิศุทธางกูร
คุณลิขิต

นางสาวอัญชลี วิมลศิลป์
เลขานุการ KM Team

นางสาวสุกัญญา แยมพราย
ผู้ช่วยเลขานุการ KM Team

คำว่า วิจัย ตามสำนักงานราชบัณฑิตยสภา เป็นศัพท์บัญญัติ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า research หมายถึง กระบวนการหาความรู้ เป็นวิธีหาความรู้อย่างมีระเบียบและหลักเกณฑ์ทางวิชาการ ซึ่งมีการกำหนดแนวคิดหรือทฤษฎี การใช้ข้อมูล การแปลความหมายและอธิบายข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นจากความรู้เดิมร่วมกับข้อมูลใหม่

ทำไมวิจัยต้องมีปัญหา วิจัย คือ คำภาษาบาลี ที่เกิดจาก วิจะยะ + ธรรมะ การรวบรวมธรรมะโดยต้องใช้สติปัญญา รากคำว่าวิจัยมาจากวิจะยะ แปลว่ามีปัญหา ถ้าการทำงานวิจัยแล้วไม่มีปัญหาจะเกิดประโยชน์ได้อย่างไร

ดังนั้นเมื่อการวิจัย คือ กระบวนการหาความรู้ โดยใช้วิธีหาความรู้อย่างมีระเบียบและหลักเกณฑ์ทางวิชาการ ซึ่งมีการกำหนดแนวคิดหรือทฤษฎี การใช้ข้อมูล การแปลความหมายและอธิบายข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นจากความรู้เดิมร่วมกับข้อมูลใหม่จึงทำให้การหาหัวข้องานวิจัยนั้นเป็นจุดเริ่มต้น เป็นการนำทางของการทำวิจัยของผู้วิจัยนั่นเอง

การหาหัวข้องานวิจัย

การหาหัวข้องานวิจัย นั้นเราสามารถศึกษา และค้นคว้าได้ จากแหล่งข้อมูลดังนี้

1

ดูจากความสนใจของตนเอง ซึ่งอาจจะเกิดจากประสบการณ์ การอ่าน จากตำรา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความทาง วิชาการ บทความวิจัยทฤษฎีทางกฎหมาย วรรณกรรม ซึ่งการ ที่เราสนใจข้อมูลต่าง ๆ นั้นทำให้เราสามารถมองเห็นประเด็น และสามารถเปรียบเทียบข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดปัญหา หรือข้อสงสัยได้

2

ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ หน้าที่การงานของตนเอง เช่น เราสอนวิชากฎหมายประกันภัย วิชาที่เราสอน นั้นมีกฎหมาย คำพิพากษา ประเด็นที่เราอ่านเจอโดยเห็นว่าควรมีการพัฒนา หรือปรับปรุงแก้ไขจึงทำให้เกิดการวิจัยเพื่อที่จะมีการแก้ไขและ พัฒนากฎหมาย

3

เกิดจากสิ่งที่พบเห็นหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น การเห็นคนเร่ร่อนเต็มทั่วพื้นที่ในกรุงเทพฯ จึงทำให้เกิดประเด็น ปัญหา

4

พบเห็นจากข่าว หนังสือพิมพ์ เช่น ปัญหาความเดือดร้อนของ ผู้ถูกเวนคืนที่ดิน จึงทำให้เกิดประเด็นปัญหา

5

การต่อยอดจากงานวิจัยที่ผู้อื่นได้ทำไว้แล้ว การศึกษาผลงาน วิจัยที่ผู้อื่นได้ทำไว้แล้ว เช่น ในส่วนข้อเสนอแนะ จะช่วยให้ผู้ วิจัยมองเห็นว่ายังมีข้อบกพร่องอะไรบ้างทำให้เกิดความ สงสัย หรือมีประเด็นใดที่ควรศึกษาต่อไป และในงานวิจัย แต่ละชิ้นนั้นมีการกำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ หากเมื่อเราอ่านแล้ว เราเห็นว่าควรมีการศึกษา เพิ่มเติมจาก ขอบเขตและวัตถุประสงค์ในการศึกษานั้นได้ เราก็สามารถทำ วิจัยต่อยอดได้เลย

6

สอบถามจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ / ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การพบปะเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พูดคุยกับเขาและได้ทราบปัญหาจากเขา เมื่อทราบปัญหาแล้วแสดงว่ากฎ ต้องมี ปัญหา จึงนำมาศึกษาได้ เช่น อยากรู้วิจัยเกี่ยวกับศุลกากร จึงไปสอบถาม เจ้าหน้าที่ในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้น

7

ปัญหาจากการตีความคำพิพากษาศาลฎีกา คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง เช่น บางครั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐตีความไปอีกอย่างหนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา ก็ตีความไปอย่างหนึ่ง ก็ทำให้เกิดประเด็นปัญหาได้

8

เข้าไปร่วมทีมวิจัยกับนักวิจัยผู้มีประสบการณ์เพื่อหาแนวคิดในการทำวิจัยของตน ปัจจุบันในงานวิจัยบางงานนั้นไม่สามารถทำงานคนเดียวได้จึงต้องมีการทำงานเป็นทีม ซึ่งต้องทำให้มีผู้ร่วมวิจัยโดยมีผู้รับผิดชอบหลัก คือ หัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งในงานวิจัยแบบนี้ทำให้เราได้เห็นภาพการศึกษางานวิจัยในหลายๆแบบ ได้มีการเรียนรู้สิ่งใหม่เสมอ ซึ่งในการศึกษานั้นอาจทำให้เราเจอสิ่งที่เราอยากศึกษาและต่อยอดได้เช่นเดียว

9

เลือกหัวข้องานวิจัยจากกรอบยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาประเทศ

10

นโยบาย แหล่งทุนที่สนับสนุนการทำวิจัย ซึ่งปัจจุบันนั้นมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีความต้องการทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับหน่วยงานของตนเองเป็นอย่างมาก แต่ในหน่วยงานของตานั้นไม่สามารถทำเองได้จึงต้องมีการจ้างที่ปรึกษาเฉพาะด้านมาเป็นผู้ทำวิจัยให้ ซึ่งในหน่วยงานนั้นจะบอกว่าต้องการศึกษาเรื่องไหน อยากรู้เรื่องอะไร ทางหน่วยงานจะบอกขอพบแต่ให้ผู้วิจัยทราบเพื่อทำการวิจัย

11

ประเด็นที่เป็นที่สนใจในปัจจุบัน แนวโน้มในอนาคต การเขียนหัวข้องานวิจัยควรจะเป็นเรื่องที่อยู่กระแสปัจจุบัน และสังคมให้ความสนใจ หรือสังคมกำลังมีปัญหา

สิ่งสำคัญของงานวิจัยอย่าใช้
ความคิดเห็นของตนเองหรือ
กลุ่มบุคคล

งานวิจัยต้องอาศัยประสพ
การณ์ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้
ได้ใน สอง สามวัน

งานวิจัย ควรเลือกที่เราสนใจ
หากสนใจเราจะใส่ใจและเรา
จะไม่ท้อ

วิจัยนั้นเกิดจากประสบการณ์
และการรับรู้ของเรา

การทำวิจัยนั้นสั่งสมมาจาก
การเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ยิ่งอ่านมาก ยิ่งชำนาญมาก
ทำให้อาจารย์เห็นประเด็น
ต่าง ๆ มากมาย

สิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว ทั้งเรื่อง
ที่เราสนใจ และเรื่องที่เราได้มา
จากประสบการณ์สามารถนำ
มาพัฒนาต่อยอดเป็นงานวิจัยได้

หากท่านเริ่มต้นการทำวิจัยจาก
การชอบแล้วจะสามารถอยู่กับงาน
วิจัยนั้นได้ และ สิ่งสำคัญในการทำ
วิจัยต้องมีความสัมพันธ์กับบริบท
ของสังคมไทย คือสามารถนำมาใช้
แก้ไขปัญหาของประเทศได้

แคปชั่นโดนๆ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์รุ่นพี่และอาจารย์รุ่นน้อง	
ข้อความถาม	ข้อคิดเห็นของ KM Team
<p>ผศ. ธิรินดี เทพสุเมธานนท์</p> <p>“ในมุมมองท่านอาจารย์เห็นว่าตรงจุดไหนที่สามารถหาหัวข้องานวิจัยได้มากที่สุดครับ”</p>	<p>รศ. สุเมธ จานประดับ</p> <p>ผมคิดว่าเป็นบทความทางวิชาการกับเรื่องที่ผมสอนครับ</p> <p>อาจารย์รัฐศักดิ์ พิศุทธางกูร</p> <p>ส่วนผมจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานครับซึ่งได้มีการพูดคุยสอบถามกัน</p> <p>ผศ.ดร.วิวัฒน์ฐา แสงสุข</p> <p>การอ่านจาก วรรณกรรม บทความทางวิชาการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และที่สำคัญขอให้มีความเข้าใจจริงๆ ในกฎหมายที่เราจะนำมาใช้เป็นหัวข้อ</p> <p>รศ.ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์</p> <p>เรื่องที่เราสอนและที่เราสนใจค่ะ</p>
<p>อ. ภัทระ ลิ้มปีติระ</p> <p>“เราควรทำวิจัยกฎหมายอย่างไรดีหรือไม่ค่อย”</p>	<p>รศ. สุเมธ จานประดับ</p> <p>หากเราจะขอตำแหน่งทางวิชาการจำเป็นอย่างมากควรที่จะต้องวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายครับ แต่หากเราสนใจในด้านอื่นก็ไม่จำเป็นครับ</p> <p>สามารถวิจัยในเรื่องที่เราสนใจได้ครับแต่บางครั้งมันอาจจะยากซึ่งต้องหาข้อมูลเยอะ</p>
<p>อ. ภัทรวรรณ ทองใหญ่</p> <p>“ก่อนทำวิจัยอาจารย์มีคำตอบแล้วหรือไม่ค่ะ”</p>	<p>รศ.จุฑามาศ นิศารัตน์</p> <p>มีค่ะ มีการคาดเดาคำตอบนั้นอยู่ในขั้นตอนที่ 3 คือ การตั้งสมมติฐานเบื้องต้นของประเด็นปัญหา จำทำให้ได้หลักแนวคิด ทฤษฎีได้ อะไรคือสาเหตุ และแล้วในการทำวิจัยเมื่อสรุปผลจะได้เป็นไปในแนวสมมติฐานหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับการสุ่มประชากรด้วย ณ เวลาที่มีความคิดแตกต่างออกไป คุณภาพอยู่ที่ประชากรที่สุ่ม แต่ต้องตั้งด้วยหลักแนวคิด ทฤษฎีกฎหมายมีอยู่แล้ว.และต้องหากฎหมายอยู่ตลอดเวลา เพื่อตรวจสอบว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถเป็นไปได้อหรือไม่</p> <p>รศ.สุเมธ จานประดับ</p> <p>มีแล้วครับและมีข้อมูลต่างประเทศแล้วด้วยครับ ถ้าไม่มีเราก็ไม่มีแสง</p>

	<p>สว่างปลายทาง อาจเจอทางตันได้ รศ.ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณค์ ควรมีค่ะ เพราะเราจะได้ไม่หลงทาง จะมีการวางไว้ในสมมติฐาน</p>
<p>ผศ. พัชรดา เอื้อวรรณกิจ “เราต้องมีเทคนิคอย่างไรไหมคะใน การขอทุนงานวิจัยหน่วยงาน ภายนอก”</p>	<p>รศ. ดร.สุมาลี วงษ์วิฑิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำต้องทำผลงานของเราให้เป็นที่น่าสนใจ 2. ทำโปรไฟล์ตัวเองให้สวยงาม คือ มีผลงานทางวิชาการซึ่งอยู่ในระดับดีมาก 3. ทำวิจัยได้ทุกเรื่องที่เขาบอหมาย 4. หาข้อมูลข่าวสารเรื่องทุนวิจัย <p>สโลแกนอาจารย์ คือ ถ้าคุณเป็นนักวิจัยส่งหัวข้ออะไรมาต้องทำได้ทุกเรื่อง ถ้าคุณเป็นนักกฎหมาย กฎหมายเรื่องอะไรคุณต้องทำได้ ซึ่งหากทำได้ต่อไปงานวิจัยจะมหาหนุเอง ใช้เวลาศึกษาให้มากมีโอกาสสืบหาความรู้ รับผิดชอบ</p>

**ประมวลภาพกิจกรรม
แลกเปลี่ยนเรียนรู้
“แบ่งปันความรู้สู่น้อง”**

คณะกรรมการจัดการความรู้ประจำคณะนิติศาสตร์

คณะกรรมการจัดการความรู้

ผศ. ดร. ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์	ประธานกรรมการ
อาจารย์รัฐศักดิ์ พิศุททางกูร	รองประธานกรรมการ
นางมาลี จิรเดชาชาญ	รองประธานกรรมการ
อาจารย์พิชญ์ วิทยารัฐ	รองประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. สลิล สิริพิฑูร	กรรมการ
อาจารย์ ดร. พรพรม อินทร์มพรรย์	กรรมการ
ผศ. แพรพพรรณ หลายปัญญา	กรรมการ
อาจารย์นันทรัตน์ เตชะมา	กรรมการ
อาจารย์ภัทรวรรณ ทองใหญ่	กรรมการ
อาจารย์กนกวรรณ ผลศรีทธา	กรรมการ
ผศ. พัชรดา เอื้อวรรณกิจ	กรรมการ
อาจารย์ภัทรระ ลิம்ப์ศิริระ	กรรมการ
อาจารย์ชนกพร พรหมปิ่นชมพู	กรรมการ
ผศ.ดร. มณฑิชา ภัคดีคง	กรรมการ
อาจารย์สิทธิภาคย์ ภูริสินสิทธิ์	กรรมการ
อาจารย์จิติพร วัฒนชัย	กรรมการ
อาจารย์ ดร. ดนพร จิตต์จรุงเกียรติ	กรรมการ
อาจารย์ภาณุ ตติยะวรรณันท์	กรรมการ

อาจารย์กิตติยา พฤษการุ่งเรือง	กรรมการ
อาจารย์ศศิประภา วรรณากา	กรรมการ
นางสาวอัญชลี วิมลศิลป์	กรรมการ
นายวสันต์ บุญมาแย้ม	กรรมการ
นายฉัฐนิษฐ์ สุขมาก	กรรมการ
นางสาววิจรรษณี พงษ์สิทธิ์	กรรมการ
นางสาวบุษบา เมืองวงษ์	กรรมการ
นางสาวปิยะรัตน์ แก้วงาม	กรรมการ
นายสิงห์ เสือคง	กรรมการ
นายดำรงพล ตั้งเจริญ	กรรมการ
นายกิตติคุณ อริยา	กรรมการ
นางสาวรัตนชา ใจอารีย์	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวสุกัญญา แย้มพราย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวระพีพรรณ ศิริเขตต์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ